

APS. 1. 85. 153

LEABHAR AITHGHEARR A'
CHEASNACHAIDH. 1822.

A. J. Macdonald. Killcormac. *Macdonald*
LEABHAR AITHGHEARR

L. 22 *L. 30* *Heaven*
APS. 1. 85. 153!
CHEASNACHAIDH;

A SHONRUICH

ARD-SHEANADH EAGLAIS NA H-ALBA

GU BHI 'NA SHEÒLADH CEASNACHAIDH

Air a tharraig

CHUM GAELIC ALBANNAICH

*Air iarrtus na Cuideachd urramaich, a ta chum Eolas Criosduidh a
sgaoileadh air feadh Gaeltachd agus Eileana na h-Alba.*

DUNEIDIN:

CLODH-BHUAILTE LE EOIN COLLIE

1822.

1 Ceist. *Ciod is crìoch àraid do'n duine?*

Freagradh. 'Si is crìoch àraid do'n duine, Dia a ghlòrachadh, agus a mhealtuinn gu sìorruidh.

2 C. *Ciod an riaghailt a thug Dia dhuinn g'ar seòladh cionnas a dh'fheudas sinn a ghlòrachadh agus a mhealtuinn?*

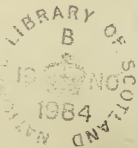
F. 'Se focal Dé, a ta air a chur sìos ann an sriobtuiribh an t-Seann Tiomnaidh agus an Tiomnaidh Nuaidh, an aon riaghailt g'ar seòladh cionnas a dh'fheudas sinn a ghlòrachadh agus a mhealtuinn.

3 C. *Ciod a tha na sriobtuire gu h-àraid a' teagasg?*

F. Tha na sriobtuire gu h-àraid a' teagasg gach ni is còir do'n duine chreidsinn mu thimchioll Dé, agus an dleasdanas a tha Dia ag iarraidh air an duine.

4 C. *Ciod e Dia?*

F. Is Spiorad Dia, a ta neo-chrìochnach, bithbhuan, agus neo-chaochluidh-each, 'na bhith, 'na ghliocas, 'na chumhachd, 'na naomhachd, 'na cheartas, 'na mhaitheas, agus 'na fhirinn.

5 C. *Am bheil tuilleadh Dé ann ach aon ?*

F. Cha 'n'eil ann ach aon a mhiàn, an Dia beò agus fìor.

6 C. *Cia lìon pearsa a ta san Diadhachd ?*

F. Tha trì pearsaidh san Diadhachd, an t-Athair, am Mac, agus an Spiorad Naomh; agus an triùir so is aon Dia iad, iouann ann an nàdur, coimeas ann an cumhachd is ann an glòir.

7 C. *Ciod iad orduighean Dé ?*

F. 'Siad orduighean Dé, a rùn sìorruidh do réir comhairle a thoile, leis an d'orduich e roimh làimh, chum a ghlòire féin, gach ni a thig gu crìch.

8 C. *Cionnas a tha Dia a' cur orduighean an gnìomh ?*

F. Tha Dia a' cur orduighean an gnìomh ann an oibribh a' chruthachaidh agus an fhreasdail.

9 C. *Ciod i obair a' chruthachaidh ?*

F. 'Si obair a' chruthachaidh, Dia a dheanamh nan uile nithe do neo-ni, le focal a chumhachd, ann an sè laithibh, agus gach uile ni ro mhaith.

10 C. *Cionnas a chruthaich Dia an duine ?*

F. Chruthaich Dia an duine fear agus béan, a reir a choslais féin, ann an eòlas, fìreantachd, agus naomhachd, le

uachdaranachd os ceann nan creutairean.

11 C. *Ciod iad oibre freasdail Dé ?*

F. 'Siad oibre freasdail Dé, e bhi a' coimhead agus a' riaghladh a chreutairean uile le'n uile ghnìomharaibh, gu ro-naomh, ro-ghlic, agus ro-chumhachdach.

12 C. *Ciod an gnìomh àraid freasdail a rinn Dia a thaobh an duine san staid anns an do chruthaich e ?*

F. 'Nuair a chruthaich Dia an duine, rinn e coimhcheangal beatha ris, ag iar-ruidh ùmhlachd iomlain air mar chumha; agus a' toirmeasg dha itheadh do chraoibh eolais maith agus uile, fo phèin a' bhàis.

13 C. *An d'fhan ar ceud sinnseara san staid anns an do chruthaich e iad ?*

F. Air bhi d'ar ceud sinnsearaibh air am fàgail gu saorsa an toile fein, thuitiad o'n staid anns an do chruthaich e iad, le peacadh an aghaidh Dhé.

14 C. *Ciod e peacadh ?*

F. 'Se peacadh briseadh lagha Dhé.

15 C. *Ciod am peacadh leis an do thuit ar ceud sinnseara o'n staid anns an do chruthaich e iad ?*

F. B'e 'm peacadh leis an do thuit ar

ceud sinnseara o'n staid anns an do chruthaicheadh iad, gu d'ith iad am meas toirmisgte.

16 C. *An do thuit an cinne-daoine gu léir ann an ceud pheacadh Adhaimh?*

F. Air bhi do'n choimhcheangal air a dheanamh ri Adhamh, cha b'ann a mhàin air a shon féin, ach airson a shliochd, uime sin, an cinne-daoine gu leir, a thainig uaith le ginneal-acha gnàthaichte, pheacaich iad ann, agus thuit iad leis, anns a' cheud chionta.

17 C. *Ciod an staid gus an d'thug an leagadh an einne-daoine?*

F. Thug an leagadh an cinne-daoine gu staid peacaidh agus truaighe.

18 C. *Ciod e peacadh na staid sin anns an do thuit an duine?*

F. 'Se peacadh na staid sin anns an do thuit an duine, a bhi fuidh chionta ceud pheacaidh Adhaimh, fuidh easbhuidh na ceud fhìreantachd agus fuidh thruaillidheachd a nàduir gu h-ìomlan, ri'n goirear peacadh gin; maille ris gach peacadh gnìomh a ta sruthadh uaith so.

19 C. *Ciod i truaighe na staid anns an do thuit an duine?*

F. Trid an leagaidh, chaill an ein-

ne-daoine gu leir co-chomunn ri Dia, tha iad fuidh fheirg agus mhall-achadh Dhé, agus mar sin buailteach do gach uile thruaighe sa' bheatha so, do'n bhàs féin, is do phiantaibh ifrinn gu sìorruidh:

20 C. *An d'fhàg Dia an cinne-daoine uile gu bhi caillte ann an staid peacaidh agus truaighe?*

F. Air do Dhia, o fhìor ghean-maithi féin, cuid a thaghadh roimh thoiseach an t-saoghail chum na beatha mair-eannaich, rinn e coimhcheangal gràis riu, gu'n saoradh o staid peacaidh agus truaighe, agus an toirt gu staid slàinte trid Fìr-saoraidh.

21 C. *Co e Fear-saoraidh dhaoine taghta Dhé?*

F. 'Se aon Fhear-saoraidh dhaoine taghta Dhé, an Tighearn Iosa Crìosd, neach, air bhi dha 'na Mhac sìorruidh do Dhia, a rinneadh 'na dhuine, agus mar sin a bha, agus a ta 'na Dhia is 'na dhuine ann an dà nàdur eadar-dheal-aichte, agus ann an aon phearsa gu sìorruidh.

22 C. *Air bhi do Chrìosd 'na Mhac do Dhia, cionnas a rinneadh e 'na dhuine?*

F. Rinneadh Crìosd, Mac Dhé, 'na dhuine, le corp fìor agus anam reusonta

a ghabhail da fein, air dha bhi, le cumhachd an Spioraid Naoimh, air a ghabhail am broinn na h-òighe Mùire, is air a bhreith leatha, ach saor o pheacadh.

23 C. *Ciod na dreuchdan a tha Criosd a' cur an gnìomh mar ar Fear-saoraidh?*

F. Tha Criosd mar ar Fear-saoraidh, a' cur an gnìomh dreuchdan Faidh, Sagairt agus Rìgh, araon ann an staid 'irioslachaidh agus 'ardachaidh.

24 C. *Cionnas a tha Criosd a' cur dreuchd Faidh an gnìomh?*

F. Tha Criosd a' cur dreuchd Faidh an gnìomh, le toil Dé chum ar slainte fhoillseachadh dhuinn, le 'fhocal agus le 'Spiorad.

25 C. *Cionnas a tha Criosd a' cur dreuchd Sagairt an gnìomh?*

F. Tha Criosd a' cur dreuchd Sagairt an gnìomh le e féin a thoirt suas aon uair mar ìobairt, chum ceartas Dé a dhìoladh, agus sinn a dheanamh réidh ri Dia, agus le gnàth-eadarghuidhe a dheanamh air ar son.

26 C. *Cionnas a tha Criosd a' cur dreuchd Rìgh an gnìomh?*

F. Tha Criosd a' cur dreuchd Rìgh an gnìomh le sinne chur fo cheannsal da féin, le'r riaghladh agus ar dìonadh,

agus le cosgadh a chur, is buaidh a thoirt, air na h-uile a ta 'nan naimhdibh dhiasan agus dhuinne.

27 C. *Cionnas a bha Criosd air irioslachadh?*

F. Bha Criosd air irioslachadh le bhi air a bhreith, agus sin ann an staid iosail, air a dheanamh fuidh'n lagh, dol fuidh thruaighibh na beatha so, fuidh fheirg Dhé; agus fuidh bhàs malluichte a' chroinn-cheusaidh, le bhi air adhlacadh, agus le fuireach fuidh chumhachd a' bhàis rè seal.

28 C. *Cionnas a ta Croisd air ardachadh?*

F. A ta Croisd air ardachadh le aiseirigh o na marbhaibh air an treas là, le dhol suas air nèamh, le suidhe air deas làimh Dhé an Athair, agus le teachd a thoirt breith air an t-saoghal air an là dheireannach.

29 C. *Cionnas a tha sinn air ar deanamh 'nar luchd co'-pairt do 'n t-saorsa a choisinn Criosd?*

F. Tha sinn air ar deanamh 'nar luchd co'-pairt do 'n t-saorsa a choisinn Criosd, le i bhi air a' cur ruinn gu h-èifeachdach le a Spiorad Naomh-san.

30 C. *Cionnas a tha 'n Spiorad a' cur ruinn na saorsa a choisinn Criosd?*

F. Tha 'n Spiorad a' cur ruinn na

saorsa a choisinn Criosd, le creidimh oibreachadh annainn, agus ar dlùth-cheangal le sin ri Criosd 'nar gairm èifeachdaich.

31 C. *Ciod i a' ghairm èifeachdach ?*

F. 'Si a' ghairm èifeachdach obair Spioraid Dé, leis am bheil e 'gar toirt gu mòthachadh d'ar cionta agus d'ar truaighe, a' soillseachadh ar n-inntinn le eòlas Chrìosd, ag ath-nuadhachadh ar toile, agus mar sin 'gardeanamh deònach agus comasach air Iosa Criosd a dhlùth-ghabhail d'ar n-ionnsuidh, mar a tha e air a thairgseadh dhuinn gu saor anns an t-soisgeul.

32 C. *Ciod na sochairean a tha iadsan a ta air an gairm gu h-èifeachdach a faghail anns a bheatha so ?*

F. Tha iadsan a ta air an gairm gu h-èifeachdach a' faghail anns a bheatha so fireanachaidh, uchd-mhacachd, naomhachaidh, agus gach aon sochair a ta sa' bheatha so 'nan cuideachd sin, no a' sruthadh uatha.

33 C. *Ciod e fireanaachadh ?*

F. Is e fireanachadh gnìomh saor ghean-maith Dhé, leis am bheil e a' maitheadh dhuinn ar n-uile pheacaidh, agus a' gabhail ruinn mar fhireanaibh

'na fhianuis, agus sin a mhàin air sgàth fireantachd Chrìosd, air a meas dhuinn, is air a gabhail thugainn le creidimh a mhàin.

34 C. *Cìod i uchd-mhacachd ?*

F. 'Si uchd-mhacachd gnìomh saor ghean-maith Dhé, leis am bheil sinn air ar gabhail ann an àireamh, agus a' faghail còir air gach dlìghe a bhuineas do chloinn Dhé.

35 C. *Cìod e naomhachadh ?*

F. 'Se naomhachadh obair saor-ghràis Dé, leis am bheil sinn air ar n-ath-nuadhachadh san duine gu h-iomlan, a rèir coslais Dé, agus air ar deanamh comasach ni's mò agus ni's mò gu bàsachadh do pheacadh, agus gu teachd beo do fhìreantachd.

36 C. *Cìod na sochairean a ta sa' bheatha so a' teachd an cuideachd no a' sruthadh o fhìreanachadh, uchd-mhacachd agus naomhachadh ?*

F. Is iad na sochairean a ta sa' bheatha so a' teachd an cuideachd, no a' sruthadh o fhìreanachadh, uchd-mhacachd agus naomhachadh, dearbh-bheachd air gràdh Dhé, sìth coguis aoibhneas anns an Spiorad Naomh, fàs ann an gràs, agus buanachadh ann gu ruig a' chrìoch.

37 C. *Ciod na sochairean a ta creidmhich a' faghail o Chrìosd ri h-àm am bàis?*

F. Tha anama nan creidmheach ri h-àm am bàis air an deanamh iomlan ann an naomhachd, is air ball a' dol gu glòir; agus a ta an cuirp, air dhoibh bhi sìor-cheangailte ri Chrìosd, a' gabhail fois 'nan uaighibh gu ruig an aiseirigh.

38 C. *Ciod na sochairean a ta creidmhich a' faghail o Chrìosd anns an aiseirigh?*

F. 'San aiseirigh, bithidh na creidmhich air dhoibh bhi air an togail suas ann an glòir, air an aideachadh gu follaiseach, is air an saoradh air là a' bhreitheanais, agus air an deanamh uile-bheannaichte ann an Dia a làn-mhealtuinn gu sìorruidh.

39 C. *Ciod e'n dleasdanas a tha Dia ag iarraidh air an duine?*

F. 'Se 'n dleasdanas a tha Dia ag iarraidh air an duine, ùmhlachd d' a thoil a ta foillsichte.

40 C. *Ciod an riaghailt ùmhlachd a thug Dia air tùs do 'n duine?*

F. B'i an riaghailt ùmhlachd a thug Dia air tùs do'n duine, lagh nam modhanna.

41 C. *C' àit am bheil lagh nam modhanna air a chur sìos gu h-aithghearr?*

F. Tha lagh nam modhanna air a chur sìos gu h-aithghearr anns na deich àitheantaibh.

42 C. *Ciod is suim do na deich àitheantaibh?*

F. 'Si is suim do na deich àitheantaibh, "An Tighearn ar Dia a ghradhachadh le'r n-uile chridhe, le'r n-uile anam, le'r n-uile neart, agus le'r n-uile inntinn; agus ar coimhearsnaich a ghràdhachadh mar sinn féin.

43 C. *Ciod e roimh-radh nan deich àitheantan?*

F. Tha roimh-radh nan deich àitheantan air a chur sìos anns na briathraibh so, "Is mise an Tighearna do Dhia, a thug a mach thu á tìr na h-Eiphit, á tigh na daorsa."

44 C. *Ciod a tha roimh-radh nan deich àitheantan a' teagasg dhuinn?*

F. Tha roimh-radh nan deich àitheantan a' teagasg dhuinn, a chionn gur e Dia is Tighearn ann, agus gur e is Dia agus Fear-saoraidh dhuinne, uime sin gu bheil e dh'fhiachaibh oirnn 'àitheantan uile a choimhead.

45 C. *Ciod i a' cheud àithne?*

F. 'Si a' cheud àithne, "Na biodh Dé sam bith eile agad a'm' làthair-sa."

46 C. *Ciod a' tha a' cheud àithne ag iarraidh?*

F. Tha a' cheud aithne ag iarraidh oirnn aithneachadh agus aideachadh gur e Dia a mhàin an Dia fìor, agus ar Dia-ne; agus aoradh is gloir a thoirt dha do réir sin.

47 C. *Ciod a' tha a' cheud àithne a' toirmeasg?*

F. Tha a' cheud àithne a' toirmeasg an Dia fìor àicheadh, no dearmad a dheanamh air aoradh agus glòir a thoirt da mar Dhia, agus mar ar Dia-ne; no an t-aoradh agus a' ghlòir a dhlighear dhasan a mhàin, a thoirt do neach air bith eile.

48 C. *Ciod a' tha gu sònraichte air a' theagasg dhuinn leis na briathraibh so sa' cheud àithne "a'm' làthair-sa?"*

F. Tha na briathra so sa' cheud àithne ["a'm' làthair-sa"] a' teagasg dhuinn, gu bheil Dia, d'an léir na h-uile nithe, a' toirt aire do'n pheacadh so, eadhon dia sam bith eile bhi againn, agus gu bheil e ro-dhiombach air a shon.

49 C. *Ciod i an dara àithne?*

F. 'Si an dara àithne, "Na dean dhuit féin dealbh snaidhte, no coslas sam bith a dh' aon ni, a ta sna nèamh-

aibh shuas, no air an talamh shìos, no sua h-uisgeachaibh fuidh 'n talamh. Na crom thu féin sìos doibh, agus na dean seirbhis doibh ; oir mis' an Tigh-earna do Dhia, is Dia eudmhor mi, a' leantuinn aingidheachd nan aithriche air a' chloinn, air an treas, agus air a' cheathramh ginealach dhiubhsan a dh'fhuathaicheas mi ; agus a' nochdadh tròcair do mhìltibh dhiubhsan a ghràdh-aicheas mi, agus a choimhideas m' àitheanta."

50 C. *Ciod a tha 'n dara àithne ag iarruidh ?*

F. Tha 'n dara àithne ag iarruidh gabhail ris gach uile ghnè aoraidh agus òrduigh dhiadhaidh a dh'àithn Dia 'na fhocal, agus an coimhead agus an gleidheadh fìor-ghlan agus iomlan.

51 C. *Ciod a tha 'n dara àithne a' toirmeasg ?*

F. Tha 'n dara àithne a' toirmeasg aoradh a thoirt do Dhia le dealbhaibh, no air sheòl sam bith eile nach 'eil orduichte 'na fhocal.

52 C. *Ciod na reusain a tha ceangailte ris an dara àithne ?*

F. 'Siad na reusain a tha ceangailte ris an dara àithne, ard-uachdaranachd Dhé os ar ceann, a shealbh-chòir ann-

ainn, agus an t-eud a ta aige d'a aoradh féin.

53 C. *Ciod i an treas àithne?*

F. 'Si 'n treas àithne, "Na tabhair ainm an Tighearna do Dhé an dìomhanas; oir cha' mheas an Tighearna neo-chiontach esan a bheir 'ainm an dìomhanas."

54 C. *Ciod a tha 'n treas àithne ag iarraidh?*

F. Tha 'n treas aithne ag iarraidh ainmean, buaidhean, feartan, òrduigh-ean, briathran, agus oibre Dhé a ghnàthachadh gu naomh, agus gu h-urramach.

55 C. *Ciod a tha 'n treas àithne a' toirmeasg?*

F. Tha 'n treas àithne a' toirmeasg mi-naomhachadh no mi-ghnàthachadh ni sam bith leis am bheil Dia 'ga fhoillseachadh féin.

56 C. *Ciod an reusan a tha ceangailte ris an treas àithne?*

F. 'Se 'n reusan a tha ceangailte ris an treas àithne, ged fheud luchd-briseadh na h-aithne so dol as o dhioghaltas o làimh dhaoine, gidheadh nach fuiling an Tighearn ar Dia dhoibh dol as o cheart bhreitheanas féin.

57 C. *Ciod i a' cheathramh àithne?*

F. 'Si a' cheathramh àithne, "Cuimh-nich là na Sàbaid a naomhachadh. Sè laithean saothraiehidh tu, agus ni thu t'obair uile. Ach air an t-seachdamh là tha sàbaid an Tighearna do Dhé: air an là sin na dean obair sam bith, thu fein, no do mhac, no do nighean, d' òglach, no do bhanoglach, no d' ainmhidh, no do choigreach a ta 'n taobh a stigh do d' gheataibh: oir ann an sè laithibh rinn an Tighearna na nèamhan agus an talamh, an fhairge, agus gach ni a ta annta; agus ghabh e fois air an t-seachdamh là: air an aobhar sin bheannaich an Tighearna là na sabaid agus naomhaich se e."

58 C. *Ciod a tha a' cheathramh àithne ag iar-ruidh?*

F. Tha a' cheathramh àithne ag iarruidh na h-amanna suidhichte a dh'òrduich Dia 'na fhocal a choimhead naomha dha; gu sònraichte aon là iomlan do na seachd laithibh, gu bhi 'na shabaid naomha dha féin.

59 C. *Ciod an là do na seachd laithibh a dh'òrduich Dia gu bhi na shàbaid?*

F. O thoiseach an t-saoghail gu aiseirigh Chrìosd, dh'òrduich Dia an seachdamh la do'n t-seachduin gu bhi

na shabaid, agus riamh o sin gu ruig deireadh an t-saoghail, a' cheud la do'n t-seachduin; 'si sin Sabaid nan Criosduidhean.

60 C. *Cionnas is còir an t-Sàbaid a naomhachadh?*

F. Is còir an t-Sabaid a naomhachadh le tamh naomh a ghabhail rè fad an la sin, eadhon o gach uile ghnòthuch saoghalta agus cluiche a ta ceadaichte air laithibh eile, agus leis an ùine uile a bhuileachadh ann an oibrìbh na diadhachd gu dìomhair agus gu follaiseach, saor o mheud is a ta feumail a chaitheamh ann an oibrìbh na h-éigin agus na tràcaire.

61 C. *Ciod a tha a' cheathramh aithne a' toirmeasg?*

F. Tha a' cheathramh aithne a' toirmeasg na dleasdanas a tha air an iarraidh oirnn a dhearmad no dheanamh le mi-chùram, an t-sabaid a mhi-naomhachadh le dìomhanas, no le ni sam bith a dheanamh a ta cronail, no le smuaintibh, briathraibh no gnìomharaibh neo-fheumail mu'r gnothuichibh saoghalta, no ri cluiche agus sùgradh.

62 C. *Ciod na reusain a tha ceangailte ris a' cheathramh àithne?*

F. 'Siad na reusain a tha ceangailte ris a' cheathramh aithne, gu bheil Dia a' ceadachadh dhuinn sè laithean do'n t-seachduin air son ar gnothuichean féin, gu bheil e 'g agradh còir araid air an t-seachdamh la, gu d'thug e féin duinneisempleir, agus gu do bheannaich e la na Sabaide.

63 C. *Ciod i a' chùigeadh àithne?*

F. 'Si a' chùigeadh aithne, "Tabh-air onoir do t' athair, agus do d' mhathair; a chum as gu 'm bi do laithean buan air an fhearann a tha 'n Tighearna do Dhia a' toirt dhuit."

64 C. *Ciod a tha a' chùigeadh àithne ag iar-ruidh?*

F. Tha a' chùigeadh aithne ag iar-ruidh an t-urram a ghleidheadh, agus an dleasdanas a choimhlionadh, a bhuineas do gach neach anns gach inbhe agus daimh sam bi iad, ma's ann an inbhe aird, no'n inbhe ìosail, no 'n coimeas inbhe.

65 C. *Ciod a tha a' chùigeadh àithne a' toir-measg?*

F. Tha a' chùigeadh aithne a' toir-measg ni sam bith a dhearmad no

dheanamh an aghaidh an urraim agus an dleasdanas a bhuineas do gach neach, a reir an inbhe agus an daimh fa leith.

66 C. *Ciod an reusan a tha ceangailte ris a' chùigeadh àithne ?*

F. Se 'n reusan a tha ceangailte ris a' chùigeadh aithne, gealladh air saoghal fada agus soirbheachadh (a reir mar a fhreagras sin do ghlòir Dhé, is d'an leas féin) do uile luchd-coimhid na h-aithne so.

67 C. *Ciod i 'n t-seathadh àithne ?*

F. 'Si an t-seathadh aithne, " Na dean mortadh.

68 C. *Ciod a tha 'n t-seathadh àithne ag iar-ruidh ?*

F. Tha 'n t-seathadh àithne ag iar-ruidh gach uile dhìchill laghail chum ar beatha féin, is beatha dhaoine eile a choimhead.

69 C. *Ciod a tha 'n t-seathadh àithne a' toirmeasg ?*

F. Tha 'n t-seathadh àithne a' toirmeasg ar beatha féin, no beatha ar coimhearsnaich a thoirt air falbh gu h-eucorach, no ni sam bith a chuidicheas gu sin a dheanamh.

70 C. *Ciod i 'n t-seachdamh àithne ?*

F. 'Si an t-seachdamh àithne, “ Na dean adhaltrannas.”

71 C. *Ciod a tha 'n t-seachdamh àithne ag iar-ruidh ?*

F. Tha 'n t-seachdamh àithne ag iarruidh ar geannuidheachd féin is geannuidheachd ar coimhearsnaich a choimhead, ann an cridhe, an cainnt, agus am beusaibh.

72 C. *Ciod a tha 'n t-seachdamh àithne a' toirmeasg ?*

F. Tha 'n t-seachdamh àithne a' toirmeasg gach uile smuain, bhriathar agus ghnìomh neo-gheannuidh.

73 C. *Ciod i 'n t-ochdamh àithne ?*

F. 'Si an t-ochdamh àithne, “ Na dean gaduicheadh.”

74 C. *Ciod a tha 'n t-ochdamh àithne ag iar-ruidh ?*

F. Tha 'n t-ochdamh àithne ag iarruidh gach meadhon laghail a ghnàthachadh chum maoin agus saibhreas fhaotainn is a mheudachadh dhuinn féin, agus do dhaoine eile.

* 75 C. *Ciod a tha 'n t-ochdamh àithne a' toirmeasg ?*

F. Tha 'n t-ochdamh àithne a' toirmeasg gach ni a bhacas ar maoin agus

saibhreas féin, no maoin agus saibhreas ar coimhearsnaich gu h-eucorach.

76 C. *Ciod i an naothadh àithne?*

F. 'Si an naothadh àithne, "Na tabhair fianuis bhréige an aghaidh do choimhearsnaich."

77 C. *Ciod a tha an naothadh àithne ag iar-
ruidh?*

F. Tha'n naothadh àithne ag iar-
ruidh an fhìrinn a choimhead eadar
duine is duine, agus ar deagh ainm féin
is deagh ainm ar coimhearsnaich a shea-
samh, gu sònraichte ann am fianuis a
thabhairt.

78 C. *Ciod a tha 'n naothadh àithne a' toir-
measg?*

F. Tha'n naothadh àithne a' toir-
measg gach ni a bhios cronail do'n
fhìrinn, no a ni coire d' ar deagh ainm
féin, no do dheagh ainm ar coimhears-
naich.

79 C. *Ciod i 'n deicheamh àithne?*

F. 'Si an deicheamh àithne, "Na
sanntaich tigh do choimhearsnaich;
na sanntaich bean do choimhearsnaich,
no 'òglach, no 'bhan-oglach, no 'dhamh,
no 'asal, no aon ni a's le do choimhears-
nach.

80 C. *Ciod a tha 'n deicheamh àithne ag iar-
ruidh?*

F. Tha'n deicheamh àitline ag iar-
ruidh bhi làn-thoilichte le'r staid féin,
agus rùn ceart agus seirceil a bhi agaiun
'nar cridhe do'r coimhearsnach is do
gach ni a bhuineas da.

81 C. *Ciod a tha'n deicheamh àithne a' toir-
measg?*

F. Tha'n deicheamh aithne a' toir-
measg gach uile thalach air ar staid féin,
farmad agus doilghios air son maith ar
coimhearsnaich, agus gach togradh is
rùn ea-cneasda do ni sam bith a ta aige.

82 C. *Am bheil neach sam bith comasach air
aitheanta Dhé a choimhead gu foirfe?*

F. O leagadh ar ceud sinnseara, cha
'n'eil neach sam bith, nach 'eil ach 'na
dhuine a mhain, comasach air aitheanta
Dhé a choimhead gu foirfe sa' bheatha
so, ach tha na h-uile gach la 'gam
briseadh ann an smuain, ann am briath-
ar, is ann an gnìomh.

83 C. *Am bheil gach uile bhriseadh an lagha
coimeas ann an uamharachd?*

F. Tha cuid do pheacaibh annta
féin, agus le iomadh gnè antromachaidh,
ni's uamhara na chéile am fianuis Dé.

84 C. *Ciod a tha gach aon pheacadh a' toilltinn?*

F. Tha gach aon pheacadh a' toilltinn feirge agus mallachaidh Dhé araon anns a' bheatha so, agus anns a' bheatha a ta ri teachd.

85 C. *Ciod a tha Dia ag iarraidh uainne chum as gu fcu'd sinn dol as o fheirg agus o mhallachadh-san a thoill sinn le'r peacaibh?*

F. Chum dol as o fheirg agus o mhallachadh Dhé a thoill sinn le'r peacaibh, tha Dia ag iarraidh uainn creidimh ann an Iosa Criosd, aithreachas chum beatha, maille ri gnathachadh dichionnach gach meadhoin o'n leith muigh leis am bheil Criosd a' pairteachadh ruinn shochairan na saorsa.

86 C. *Ciod e creidimh ann an Iosa Criosd?*

F. Creidimh ann an Iosa Criosd, is gras slainteil e, leis am bheil sinn a' gabhail ris, agus ag earbsadh as 'na aonar air son slainte, mar a ta e air a thairgseadh dhuinn anns an t-soisgeul.

87 C. *Ciod e aithreachas chum beatha?*

F. Aithreachas chum beatha, is gras slainteil e, leis am bheil am peacach (air dha mothachadh ceart a ghabhail d'a pheacadh, agus do thròcair Dhé ann an Criosd) le doilghios agus fuath d'a pheaca-

cadh, a' pilleadh uaith gu Dia, le lan run agus dichìoll air nuadh umhlachd a thoirt da.

88 C. *Cìod na meadhona o'n leth muigh leis am bheil Criosd a' pairteachadh ruinn shochairan na saorsa?*

F. 'Siad na meadhona o'n leth muigh leis am bheil Criosd a' pairteachadh ruinn shochairan na saorsa, òrduighean féin, gu h-araid am focal, na sacramante, agus urnuigh; a ta uile air an deanamh éifeachdach chum slainte do na daoineibh taghta.

89 C. *Cionnas a tha 'm focal air a dheanamh éifeachdach chum sláinte?*

F. Tha Spiorad Dhé a' deanamh leughaidh an fhocail, ach gu h-araid a shearmonachaidh, 'namheadhon éifeachdach chum peacaich a thoirt gu mothachadh is gu iompochadh, agus gu'n togail suas ann an naomhachd is an cofhurtachd, tre chreidimh, chum slainte.

90 C. *Cionnas is còir am focal a leughadh agus èisdeachd, chum 's gu bi e éifeachdach chum slainte?*

F. A chum is gu bi am focal éifeachdach chum slainte, is feumail duinn aire a thoirt da le dùrachd, ulluchadh agus urnuigh, a ghabhail thugainn le

creidimh agus gràdh, a thasgaidh 'nar cridheachaibh, agus a chur an gnìomh 'nar caithe-beatha.

91 C. *Cionnas a tha na sacramainte air an deanamh 'nam meadhonaibh éifeachdach chum slainte?*

F. Tha na sàcramainte air an deanamh 'nam meadhonaibh éifeachdach chum slàinte, cha 'n ann o bhrìgh sam bith annta féin, no san ti a fhritheileas iad, ach tre bheannachadh Chrìosd a mhàin, agus oibreachadh a Spioraid annta-san a ghabhas iad le creidimh.

92 C. *Ciod e sacramaint?*

F. Ordugh naomh a chuireadh air chois le Crìosd, anns am bheil Crìosd agus sochairean a' chùmhnaichte nuaidh, air an cur ris na creidimhich, le comh-araibh faicsinneach.

93 C. *Ciod iad sacramainte an Tiomnaidh Nuaidh?*

F. 'Siad sàcramainte an Tiomnaidh Nuaidh, Baisteadh agus Suipeir an Tighearna.

94 C. *Ciod e 'm baisteadh?*

F. Is sàcramaint e, anns am bheil ionn-lad le h-uisge, ann an ainm an A-

thar, agus a' Mhic, agus an Spioraid Naoimh, a' ciallachadh, agus a' daingneachadh, gu bheil sinn air ar suidheachadh ann an Crìosd, agus 'nar luchd co'-pairt do shochairibh cùmhnainte nan gràs, agus gu bheil sinn fuidh ghealladh do'n Tighearna gu bi sinn leis-san.

95 C. *Cò d' an còir am baisteadh a fhrith-ealadh?*

F. Cha chòir am baisteadh a fhrith-ealadh do neach air bith a tha'n taobh a muigh do'n eaglais fhaicsinnich, gus an aidich e a chreidimh ann an Crìosd, agus ùmhlachd dha; ach is còir naoidheana na muinntir a ta 'nam buill do'n eaglais fhaicsinnich a bhaisteadh.

96 C. *Ciod i suipeir an Tighearna?*

F. Is sàcramaint i, anns am bheil bàs Chrìosd air fhoillseachadh, le aran agus fion a thabhairt agus a ghabhail a a réir orduigh féin; agus tha iadsan a ghabhas so gu h-iomchuidh, air an deanamh (cha'n annair mhodh feòlmhor, ach tre chreidimh) 'nan luchd co'-pairt d'a chorp agus d'a fhuil-san, le uile shochairibh, chum am beathaichidh spioradail, agus am fàs ann an gràs.

97 C. *Ciod is feumail a dheanamh chum suipeir an Tighearna a ghabhail gu h-ìomchuidh ?*

F. Is feumail dhoibhsan leis am b'àill suipeir an Tighearn a ghabhail gu h-ìomchuidh, iad féin a cheasnachadh do thaobh an eòlais chum corp an Tighearna aithneachadh, do thaobh an creidimh chum an t-anam a bheathachadh leis, do thaobh an aithreachais, an gràidh, agus an nuadh-ùmhlaichd ; air eagal, air teachd dhoibh gu neo-ìomchuidh, gu'n ith agus gu'n òl iad breitheanas dhoibh féin.

98 C. *Ciod i urnuigh ?*

F. 'Si urnuigh bhi cur suas ar n-ath-chuinge ri Dia air son nithe do réir a thoile, ann an ainm Chrìosd, ag aid-eachadh ar peacaidh, agus a' toirt buidheachais da air son a thiodhlacan.

99 C. *Ciod an riaghailt a thug Dia dhuinn g'ar seòladh ann an urnuigh a dheanamh ?*

F. Tha focal Dé gu leir 'gar seòladh ann an urnuigh a dheanamh ; ach is i an riaghailt shònraichte a sheolas sinn, an urnuigh sin a theagaisg Chrìosd d'a dheisciobluibh, ri 'n goirear gu coitchionn *Urnuigh an Tighearna.*

100 C. *Ciod a tha roimh-ràdh urnuigh an Tighearna a' teagasg dhuinn?*

F. Tha roimh-ràdh urnuigh an Tighearna (eadhon “ Ar n-Athair a ta air nèamh”) a' teagasg dhuinn teachd am fagus do Dhia leis gach uile urram naomh agus muinghin, mar chloinn chum an Athar, a ta comasach agus toileach air cuideachadh leinn; agus gur còir dhuinn urnuigh a dheanamh maille ri daoine eile, agus air an son.

101 C. *Ciod a tha sinn a' guidheadh anns a' cheud iarrtus?*

F. 'Sa ceud iarrtus (eadhon, “ Gu, naomhaichear t' ainm”) tha sinn a' guidheadh gu ma toil le Dia sinne agus daoine eile a dheanamh comasach air e féin a ghlòrachadh anns gach aon ni leis am bheil e 'ga fhoillseachadh féin; agus gu'n stiùradh e na h-uile nithe chum a ghlòire féin.

102 C. *Ciod a tha sinn a' guidheadh anns an dara iarrtus?*

F. 'San dara iarrtus (eadhon, “ Gu tigeadh do rioghachd”) tha sinn a' guidheadh, Gu biodh rioghachd Shaitain air a sgrios, agus rioghachd nan gràs air a' meudachadh, gu bi sinn féin is daoine eile air ar toirt d'a h-ionnsuidh

agus air ar coimhead innte; agus gu biodh rioghachd na gloire air a luathachadh.

103 C. *Ciod a tha sinn a' guidheadh anns an treas iarrtus?*

F. 'San treas iarrtus (eadhon, "Gu deanar do thoil air thalamh mar a nìthear air nèamh") tha sinn a' guidheadh, Gu deanadh Dia sinn comasach agus deònach le a ghràs, gu eòlas a ghabhail air a thoil, agus a bhi freagarach is ùmhal d'i anns gach aon ni, mar a ta na h-aingil air nèamh.

104 C. *Ciod a tha sinn a' guidheadh anns a' cheathramh iarrtus?*

F. 'Sa cheathramh iarrtus (eadhon "Tabhair dhuinn an diugh ar n-aran lathail") tha sinn a' guidheadh, Gu faigheamaid, do shaor thoirbheartas Dé, cuibhrionn chuimseach do nithibh maithe na beatha so, is gu mealamaid a bheannachadh leo.

105 C. *Ciod a tha sinn a' guidheadh anns a' chùigeadh iarrtus?*

F. 'Sa chùigeadh iarrtus (eadhon, "Agus maith dhuinn ar fiachan, mar a mhaitheamaid d'ar luchd-fiachaibh") tha sinn a' guidheadh, Gu maitheadh Dia dhuinn gu saor ar n-uile phe-

aidh, air sgàth Chrìosd ; agus is mò ar misneach so iarraidh, gu bheil sinn air ar neartachadh, trìd a ghràis, gu mhaithanas a thoirt o'r cridhe do dhaoinibh eile.

106 C. *Ciod a tha sinn a' guidheadh anns an t-seathadh iarrtus ?*

F. 'San t-seathadh iarrtus (eadhon, " Agus na leig sinn am buaireadh, ach saor sinn o olc") tha sinn a' guidheadh, Dia 'gar gleidheadh o bhi air ar bhuaireadh chum peacaidh, no ar cumail suas agus ar saoradh 'nuair a bhuairear sinn.

107 C. *Ciod a tha co'-dhùnadh urnuigh an Tighearna a' teagasg dhuinn ?*

F. Tha co'-dhùnadh urnuigh an Tighearna (eadhon, " Oir is leatsa an rìoghachd, agus a' chumhachd, agus a' ghlòir, gu sìorruidh, Amen.") a' teagasg dhuinn misneach ann an urnuigh a ghabhail o Dhia a mhàin, agus ann ar n-urnuigh esan a mholadh, le rìoghachd, cumhachd, is glòir a thabhairt da. Agus mar dhearbhadh air ar miann, agus ar làn-earbsadh ri éisdeachd fhaghail, tha sinn ag ràdh, " Amen."

NA DEICH AITHEANTAN.

ECSODUS XX.

Labhair Dia na briathra so uile, ag ràdh, Is mis' an Tighearna do Dhia, a thug a mach thu á tìr na h-Eiphit, á tigh na daorsa.

I. Na biodh dèe sam bith eile agad a'm' làthair-sa.

II. Na dean dhuit féin dealbh snaidhte, no coslas sam bith a dh'aon ni, a ta sna nèamhaibh shuas, no air an talamh shios, no sna h-uisgeachaibh fuidh 'n talamh. Na crom thu féin sios doibh, agus na dean seirbhis doibh : oir mis' an Tighearna do Dhia, is Dia eudmhor mi, a' leantuinn aingidheachd nan aithreacha air a' chloim, air an treas, agus air a' cheathramh ginealach dhiubhsan a dh'fhuathaicheas mi ; agus a' nochdadh tròcair do mhiltibh dhiubhsan a ghràdhaicheas mi, agus a choimhideas m'aitheantan.

III. Na tabhair ainm an Tighearna do Dhé an dìomhanas ; oir cha mheas an Tighearna neochiontach esan a bheir 'ainm an dìomhanas.

IV. Cuimhnich là na sàbaid a naomhachadh. Sè laithean saothraichidh tu, agus ni thu t'obair uile. Ach air an t-seachdamh là tha sàbaid an Tighearna do Dhè ; air an là sin na dean obair sam bith, thu féin, no do mhac, no do nighean, d'òglach, no do bhanoglach, no d'ainmhidh, no do choigreach a ta 'n taobh a stigh do d' gheat-aibh ; oir ann an sé laithibh rinn an Tighearna na nèamhan agus an talamh, an fhairge, agus gach ni a ta annta ; agus ghabh e fois air an

t-seachdamh là : air an aobhar sin bheannaich an Tighearna là na sàbaid, agus naomhaich se e.

V. Tabhair onoir do t'athair, agus do d' mhàthair ; a chum as gu'm bi do laithean buan air an fhearann a tha'n Tighearna do Dhia a' toirt dhuit.

VI. Na dean mortadh.

VII. Na dean adhaltrannas.

VIII. Na dean gaduigheachd.

IX. Na tabhair fianuis bhréige an aghaidh do choimhearsnaich.

X. Na sanntaich tigh do choimhearsnaich ; na sanntaich bean do choimhearsnaich, no 'òglach, no 'bhanoglach, no 'dhamh, no 'asal, no aon ni a's le do choimhearsnach.

URNUGH AN TIGHEARNA.

MATA VI.

AR n-Athair a ta Air nèamh, Gu naomhaichear t'ainm. Gu tigeadh do rìoghachd. Gu deanar do thoil air thalamh, mar a nìthear air nèamh. Tabhair dhuinn an diugh ar n-aran la-thail. Agus maith dhuinn ar fiacha, mar a mhaithemaid d'ar luchd-fiachaibh. Agus na leig sinn am buaireadh, ach saor sinn o olc : Oir is leatsa an rìoghachd, agus an cumhachd, agus a' ghloir, gu sìorruidh. AMEN.

A' CHREID.

CREIDEAM ann an Dia an t-Athair Uile-chumhachdach, Cruith-fhear nèimh agus na talmhainn; agus ann an Iosa Crìosd, aon mhac-san, ar Tighearna, neach a ghineadh o'n Spiorad Naomh, a rugadh leis an Oigh Muire, a dh'fhuiling fuidh Phontius Pilat, a cheusadh, a fhuair bàs agus a dh'adhlacadh, a chaidh sìos do staid nam marbh, a dh'éirich a rìs o na marbhaibh air an treas là, a chaidh suas air nèamh, agus a ta 'na shuidhe air deas làimh Dhé an Athar Uile chumhachdach, agus as sin a thig a thoirt breith air na beothaibh agus air na marbhaibh. Creideam anns an Spiorad naomh, anns an eaglais naoimh choitchionn, ann an co-chomunn nan naomh, ann an aiseirigh a' chuirp, agus anns a' bheatha mhaireannaich. AMEN.

URNUIGH MHADUINN.

O DHE throcairich, agus Athair, trid Iosa Crìosd amhairc a nuas le iochd air creutair truagh ata air tuiteam uait. Chaidh mi air seacharan uaitse o'n bhroinn, seadh ghineadh agus rugadh mi fos ann am peacadh. O thoir mothachadh dhomh, araon air mo pheacaibh 's air mo thruaigh, gu bheil mi salach agus truagh, dall agus lomnochd, am feadh 'sa tha mi as eugmhais Chrìosd. Ann an ceartas ata mi toiltinn feirg agus ifrinn; agus mur gleidheadh tusa Slanuighear dhamh, bhithinn cailte gu brath.

O Dhé dean eolach mi air Críosd mo Shlanuidh-
'ear; agus biodh m' anam neo-ghlan air ionn-
lad ann an tobar 'fhola phriseil: Agus oibrich
annam aithreachas thaobh Dhé, agus creidimh
thaobh an Tighearn Iosa Críosd.

O gu 'm bithinn a 'm aon do dheiscioblaibh
Chríosd air mo theagasg le 'aitheantaibh, air mo
cheannach le 'fhuil, agus a 'm fhear-leanmhuin
air eisimpleir a bheatha.

A Thighearna, thoir gràs dhomh chum gradh
thoirt dhuits' le m' uile chridhe, agus luaidh thoirt
air t'Ainm le h-urram, is do shabaide choimhead
le tlachd, agus t'fhocal eisteachd le furachras.

O Dhé, na tionnsgain ann am breitheanas
le peacach truagh droch thoilltineach. 'S leat
fein mi thaobh comh-cheangail mo bhaiste, ged, mo
thruaighe, bha mi neo-sheasmhach fealltach
anns a chomhcheangal sin, dhearmaid mi Dia mo
Chruith-fhear, mo Shlanuighear, agus mo
Naomhai-fhear, d'an robh mi 'n ceangal; agus
dh'eisd mi ris an Diabhul, an saoghal, agus an
fheoil, ris an do chuir mi cùl.

O Dhé, na leig do m' pheacadh is do m' aimid-
eachd sruth do throcair chaoimh a thionndadh
uam an diugh: ach dean e na la aithreachais agus
maitheanais do m' anam. Nochd thu fein a'd'
Athair rèidh rium agus gabh rium, mar do dhuine
cloinne fein, air sgath do Mhic ionmhuinn Iosa
Críosd, anns a bheil do mhor-thoill: Dhasan,
maille Riutse, agus ris an Spiorad Naomh, gu 'n
robh gloir gu sìorruidh. AMEN.

URNUIGH FHEASGAIR.

O DHE naomh ata gloirmhor, thug thusa an la 'n diugh agus ioma la eile dhomh, dh' oibreachadh a mach mo shlainte: Ach mo thruaighe! mhi-bhuilich mi m' aimsir, is mhi-naomhaich mi do shabaidibh, agus dhi-chuimhnich mi m' anam agus a Shlanuighear. Rugadh mi ann am peacadh; agus chaithe mi mo bheatha ann am peacadh; agus bha mi neo-churamach mu 'n obair sin chum ann do chruthaichheadh mi. O Dhé is creutair ro chionntach mi, ata aireamh mo pheacaidh ro-mhor, agus an gne ro screitidh. *Ach agadsa tha maitheanas chum 's gu 'n gabhta eagal romhad.* A Thighearna bàth mo pheacaidh ann an cuan fola Chrìosd, chum 's nach bàite m' anam ann an cuan t'fheirgse."

Bheirim buidheachas dhuitse, O Thighearna ar son la na sabaide, an soisgeul, agus meadhona, na slainte. O naomhaich mo chridhe, agus neartaich mo chuimhne chum greim a dheanamh air t' fhocal; agus deonuich dhomh cla 'n e mhain bhì am fhear-eisdeachd, ach am fhear deanamh an fhocail. A' Thighearna oibrich annam fìor chreidimh, gradh laiste, agus beo dhochas. O gu 'n eignicheadh gradh Chrìosd mi chum tèicheadh o pheacadh agus chum ruith ann an slighibh d' aitheantibhse!

O Thighearna cuidich leam air feasgar an la 'n diugh cuimhneach air feasgar mo bheatha, agus oidhche a bhàis a ta teannadh òrm, anns nach urrainn aon neach obair sam bith a dheanamh. O gu 'm bithinn glic chum ulluchadh air

chionn na h-oidhche sin ; agus feum a dheanamh do Chrìosd mar m' Urras, a dhioladh m' fhiach-
a, agus a reiteachadh mo chuisse chum air
chionn a bhàis gu'm bi sìth deadh-choguis
agam, agus dochas le deadh aobhar ri tachairt
air Breitheamh reidh rium agus sabaid shior-
ruidh mhealltuinn maille ri Crìosd shuas air
neamh, gun oidhche no la cile seachduin ri
teachd na dheidh ! Agus so uile ata mi guidhe ar
sgath Iosa Crìosd mo Slainuighear. AMEN.

ALLTACH ROIMH BHIADH.

DHE bheannuichte, thoir maitheanas dhuinn
ann ar peacaibh ; bi reidh ruinn, agus buin o
na tiodhlacaibh so a' malluchadh ata ag leantuinn
riu air son ar peacaidh ; agus naomhaich na so-
chaire so chum ar feum, agus dednaich dhuinn ith
agus òl chum do ghlòirse, air sgàth Iosa Crìosd.
AMEN.

ALLTACH AN DEIGH BIDH.

BHEIREAMAID buidheachas dhuit O Dhé ghras-
mhoir air son Chrìosd, agus gach beannachadh
thug thu dhuinn leis, buidheachas duitse a bheath-
aich ar cuirp anns an àm so. O biodh an tiodhlac
so na arlas air tiodhlacaibh is mò agus is fearr air
an ulluchadh dhuinn ann an Crìosd, agus deon-
uich dhuinn saothreachadh airson a' bhidh nach
teirig, ach a mhaireas chum na beatha bhith-
bhuan, trid Iosa Crìosd. AMEN.

A' CHRIOCH.

26-10-89

